

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٢٦ - ٣٥)

٢٦- ﴿وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ﴾:

(١) نعمت خداوند را خودتان یاد کنید زمانی که دشمنان همدیگر بودند سپس قلبهایتان را انس و الفت داد.

(٢) ✓ نعمت خدا را بر خود یاد کنید آنگاه که دشمنان یکدیگر بودند پس بین دلهایتان انس و الفت قرار داد.

(٣) نعمت الله را به یاد آورید آنگاه که با یکدیگر دشمنی داشتید و قلبهایتان را نسبت به هم نزدیک کرد.

(٤) نعمت الله را بر خویشن یادآوری کنید موقعی که دشمن بودید و دلهایتان را به یکدیگر نزدیک کرد.

٢٧- «إِنَّ الْبِرْنَامَجَ الَّذِي يَبْدَأُ بِالتَّعْلَمِ الْمُنَاسِبِ يُمَكِّنُ أَنْ يُحَدِّدَ حَيَاةَ الْمَرْءِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ، وَ هَذَا هُوَ مَكَانُ الْعِلْمِ»:

(١) برنامه‌ای که با یادگیری خوب آغاز شده ممکن است زندگی آینده انسان را روشن کند، این موقعیت علم است!

(٢) برنامه کسی که با یادگیری درست آغاز کرده، امکان دارد زندگیش را در آینده معین کند، این جایگاه علم است!

(٣) برنامه آن کس با یادگیری مناسب آغاز می‌شود که بتواند زندگی فردای شخص را معلوم کند، و این همان موقعیت علم است!

(٤) ✓ برنامه‌ای که با یادگیری صحیح آغاز می‌شود ممکن است زندگی فرد را در آینده تعیین کند، و این همان جایگاه علم است!

٢٨- «الصَّدِيقُ الْحَقِيقِيُّ هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ عَذْرَكَ وَ إِذَا تَعَمَلَ عَمَلًا خَطَا يُسَامِحُكَ وَ لَا يَذْكُرُكَ بِسُوءٍ فِي غِيَابِكَ»: دوست حقیقی همان کسی است که

(١) عذر خواهی را می‌پذیرد و به وقت انجام کار اشتباه تو را بخشیده و در نبودت ذکر بدیت را نمی‌کند!

(٢) عذرت را پذیرفته و هنگامی که عمل خطائی انجام دهی تو را می‌بخشد و در نبودت تو را به بدی بخاطر نمی‌آورد!

(٣) ✓ عذر تو را می‌پذیرد و هرگاه کار اشتباهی انجام دهی تو را می‌بخشد و در غیاب تو، از تو به بدی یاد نمی‌کند!

(٤) عذرخواهی تو نزد او پذیرفته است و آنگاه که خطایی انجام دهی از تو می‌گذرد و در غیبت تو، بدیت را بخاطر نمی‌آورد!

٢٩- «إِنَّمَا الْعِلْمُ ثَرَوَةٌ لَا يَسْتَطِيعُ الظَّالِمُونَ أَنْ يَنْهَبُوهَا، وَ لَا حَاجَةَ لَهُ إِلَى حَارِسٍ يَحْرُسُهُ»:

(١) تنها علم ثروت است، ستمکاران نمی‌توانند غارتش کنند، و هیچ نیازی نیست که نگهبانی از آن حراست کند!

(٢) ثروت واقعی علم است، ظالمان نمی‌توانند علم را غارت کنند، و نیازی ندارد که نگهبانی از آن نگهبانی کند!

(٣) علم فقط ثروتی است که ظالمان توانائی ندارند غارتش کنند، و نیازی به نگهبانی که از آن نگهداری کند وجود ندارد!

(٤) ✓ علم تنها ثروتی است که ستمکاران نمی‌توانند آن را به یغما برند، و هیچ نیازی به نگهبانی که از آن محافظت کند ندارد!

۳۰- « من ملأ حياته بعمل الخير، كان يعلم أنها أقصر من أن يضيعها بعمل الشر! »:

- (۱) هر آن کس بداند که زندگی کوتاهتر از آن است که با عمل بد ضایع شود، آن را با عمل خوب پر می‌کند!
- (۲) هر کس زندگیش با عمل خوب پر شده است، می‌دانسته که زندگی کوتاهتر است از اینکه با عمل بد هدر رود!
- (۳) ✓ کسی که زندگی خود را با کار خوب پر کرده است، می‌دانسته که زندگی کوتاهتر از این است که آن را با کار بد تباهش کند!
- (۴) آن کسی که زندگیش را پر از عمل خوب کرده باشد، دانسته که زندگی کوتاهتر است از آنکه بتواند با عمل بد نابود شود!

۳۱- « لا نقدر أن نضطر التلميذ الذي عود نفسه الكسل، إلى التحرك و الاجتهاد للتقدم في الحياة، بسهولة! »:

- (۱) ✓ دانش‌آموزی که خودش را به تنبلی عادت داده، نمی‌توانیم به آسانی به تحرک و تلاش برای پیشرفت در زندگی وادار کنیم!
- (۲) دانش‌آموزی که خود به تنبلی عادت کرده، به سادگی قادر نیستیم او را به حرکت و تلاش برای پیشرفت در زندگی وادار نمائیم!
- (۳) دانش‌آموزی که خود را به تنبلی عادت داده، به سادگی قادر نیستیم به تحرک و تلاش برای پیشرفت در زندگی وادار نمائیم!
- (۴) دانش‌آموزی را که خودش به تنبلی عادت کرده، نمی‌توانیم به آسانی به حرکت و تلاش برای پیشرفت در زندگی ناگزیر کنیم!

۳۲- « المفردات بين لغات العالم لم تتبادل في سنة واحدة، بل قد حدث هذا التبادل أثناء سنوات كثيرة، و بهذا أصبحت اللغات غنية! »: کلمات در بین زبانهای دنیا:

- (۱) ✓ در یک سال رد و بدل نشد بلکه این تبادل در طول سالهای زیادی رخ داده است، و بدین ترتیب زبانها غنی شدند!
- (۲) سالی یکبار تبادل نمی‌شدند بلکه این تبادل طی سالهای زیادی اتفاق می‌افتاد، و زبانها اینگونه توانمند می‌شدند!
- (۳) یکبار در سال تغییر نمی‌کردند بلکه این تغییر در مدت سالهای بسیار اتفاق افتاده است، و بدین صورت زبانها بی‌نیاز می‌شدند!
- (۴) در یک سال رد و بدل نشده‌اند بلکه رخداد تبادل در اثناء سالهای زیادی بود، و به این صورت زبانها سرشار از توانایی شدند!

۳۳- عین الصحيح:

- (۱) لا مجتمع يتقدم أكثر من تقدم المعلمين فيه: جامعه بیشتر از پیشرفت معلمان پیش نمی‌رود!
- (۲) كان الأستاذ ألقى محاضرة و الطلاب استمعوا إليه: استاد سخنرانی می‌کرد درحالی‌که دانشجویان به او گوش می‌دادند!
- (۳) ✓ ليس صحيحاً أن أحداً يظن أنما التعب في هذه الدنيا له: درست نیست کسی گمان کند که سختی در این دنیا فقط برای اوست!
- (۴) يذهب المتفرجون إلى الملعب و يجلسون على الكراسي كلها: تماشاچیان همگی به ورزشگاه می‌روند و بر صندلیها می‌نشینند!

۳۴- عین الخطأ:

(۱) كَبُرَ الطُّفْلُ إِلَى حَدٍّ يَأْكُلُ طَعَامَهُ بِدُونِ مَسَاعَدَةِ أَحَدٍ: كُودَكْ بَهْ اِنْدَا زَهْ اَي بَزْرُگْ شُدْ كِه بَدُونِ كَمَكْ كَسِي غِذَايشْ رَا مِي خُورْد!

(۲) لِنُعَوِّذُ لِسَانَنَا بِالْكَلَامِ الَّذِي لِنَكْسِبَ مَوَدَّةَ النَّاسِ: زَبَانَمَانْ بَايْدْ بَهْ كَلَامْ نَرَمْ عَادَتْ كَنْدْ تَا دُوسْتِي مَرْدَمْ رَا بَه دَسْتْ أَوْرِيْم!

(۳) اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا تَأْخُذُ وَ مَا تُعْطِي: پَرُورْد گَارَا، سَتَايشْ مَخْصُوصْ تُو اَسْتْ بَرْ اَنْجِهْ مِي گِيْرِي وَ اَنْجِهْ مِي دِهِي!

(۴) هُنَاكَ نَوْحٌ مِنَ الذَّلَاقِينَ يَبْقَى فِي الْمَاءِ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً مُتَوَاصِلَةً: نَوْعِي اَزْ دَلْفِيْنِهَا وَجُودْ دَارْدْ كِه سِي دَقِيقَهْ مُتَوَالِيْ دَرْ آبْ بَاقي مِي مَانْدَا

۳۵- « مادر برای تربیت فرزندانش بسیار تلاش می کند ». عین الصحيح:

(۱) تَجْتَهِدُ الْأُمُّ لِتَرْبِيَةِ أَوْلَادِهَا اجْتِهَادًا بِالْعَمَلِ! (۲) تُحَاوِلُ أُمُّنَا فِي تَرْبِيَةِ الْأَوْلَادِ اجْتِهَادًا!
(۳) تَجْتَهِدُ أُمُّنَا لِتَرْبِيَةِ أَوْلَادِهَا اجْتِهَادًا كَثِيرًا! (۴) تُحَاوِلُ هَذِهِ الْأُمُّ فِي تَرْبِيَةِ أَوْلَادِهَا كَثِيرًا!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۶ - ۴۲) بِمَا يَنْسَبُ لِلنَّصِّ:

فِي أَوَّلِ الْقَرْنِ الْعَشْرِينَ كَانَ اللُّؤْلُؤُ الطَّبِيعِيُّ نَادِرًا وَ غَالِيًا وَ يَخْتَصُّ بِالْكَبَارِ وَ الْأَغْنِيَاءِ فَقَطْ وَ سَعَرُ الْقِطْعَةِ الصَّغِيرَةِ مِنْهُ قَدْ يَصِلُ إِلَى مِائَاتٍ كَثِيرَةٍ. فِي عَصْرِ الْإِمْبَرَاطُورِيَةِ الرُّومَانِيَّةِ يُقَالُ إِنَّ قَانِدًا جَهَّزَ كُلَّ جَيْشِهِ بِبَيْعِ قِطْعَةٍ صَغِيرَةٍ مِمَّا كَانَتْ تَمْلِكُهُ أُمُّهُ!

لَا يُمْكِنُ تَعْيِينُ زَمَنِ أَوَّلِ اسْتِخْدَامِ لُجُوهِ اللُّؤْلُؤِ وَ الذَّرِّ وَ مَنْ كَانَ أَوَّلَ مُسْتَعْدِمِهِ مِنَ الْبَحْرِ، وَلَكِنْ نَعْلَمُ أَنَّ الْقِبَائِلَ الْقَدِيمَةَ الَّتِي كَانَتْ تُصِيدُ السَّمَكَ فِي السَّوَاهِلِ الْهِنْدِيَّةِ كَانُوا يَعْرِفُونَ أَهْمِيَّتَهُ وَ قِيَمَتَهُ فِي تِلْكَ الْأَيَّامِ؛ وَ الْجَدِيرُ بِالذِّكْرِ أَنَّ فِي أَيَّامِ الْإِمْبَرَاطُورِيَةِ الْبَرِيطَانِيَّةِ، كَانَ يُسَمَحُ لِلْعَائِلَةِ الْمَلِكِيَّةِ وَ الْأَغْنِيَاءِ وَ الْكَبَارِ بِامْتِلَاكِ اللُّؤْلُؤِ لِأَنْفُسِهِمْ دُونَ الْآخَرِينَ!

۳۶- عین الصحيح:

(۱) ظَهَرَتْ تِجَارَةُ اللُّؤْلُؤِ فِي أَوَّلِ الْقَرْنِ الْعَشْرِينَ!

(۲) كَانَ الْحُكَّامُ الرُّومَانِيُّونَ أَوَّلَ مَنْ فَهَمُوا قِيَمَةَ اللُّؤْلُؤِ!

(۳) إِنَّ بَائِعِي الْأَسْمَاكِ فِي الْمَدَنِ كَانُوا يَعْرِفُونَ قِيَمَةَ اللُّؤْلُؤِ!

(۴) لَمْ يَكُنْ مَوْضُوعُ الاسْتِفَادَةِ مِنَ اللُّؤْلُؤِ مُخْتَصًّا بِالْمُلُوكِ فَقَطْ!

۳۷- عین الصحيح عن اللؤلؤ:

(۱) مَكَانُ اللُّؤْلُؤِ قَرِبَ الْبَحَارِ!

(۲) الْهِنْدِيُّونَ كَانُوا أَوَّلَ مُسْتَعْدِمِيهِ!

(۳) مِقْدَارُ اللُّؤْلُؤِ يُسَاوِيْ عِدَدَ أَفْرَادِ الْعَالَمِ!

(۴) صَيَادُو السَّمَكِ فِي الْقَدِيمِ عَرَفُوا قَدْرَهُ قَبْلَ الْآخَرِينَ!

۳۸- عَيْنَ الموضوع الَّذِي لم يُذكر في النص:

- (۱) المختصون بالاستفادة من اللؤلؤ!
(۲) زمن الاستفادة من اللؤلؤ لأول مرة!
(۳) قيمة اللؤلؤ قبل القرن العشرين!
(۴) الجماعات التي استخدمت اللؤلؤ أول مرة!

۳۹- عَيْنَ الصحيح للفراغ: ذكر في النص عن ... اللؤلؤ.

- (۱) صعوبة الحصول على
(۲) قيمة
(۳) كيفية الحصول على
(۴) جمال

■ عَيْنَ الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۰ - ۴۲)

۴۰- « جهّز »:

- (۱) فعل ماضٍ - له ثلاثة حروف أصلية و حرف واحد زائد، مصدره « تجهّز » من باب تفعّل
(۲) ماضٍ - للغائب - حروفه الأصلية « جهز »، و له حرف واحد زائد، على وزن فعّل
(۳) ماضٍ - حروفه الأصلية « جهز » / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية، و مفعوله « كلّ »
(۴) فعل ماضٍ - للمذكر الغائب - معلوم / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية
۴۱- « يعرفون »:

- (۱) فعل مضارع - للجمع المذكر الغائب - ليس له حرف زائد / فعلٌ و فاعلٌ، و الجملة فعلية
(۲) مضارع - كلّ حروفه أصلية و ليس له حرف زائد / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية
(۳) مضارع - للجمع المذكر المخاطب / فعلٌ و فاعله « أهمية »، و الجملة فعلية
(۴) فعل مضارع - حروفه أصلية كلّها / فعلٌ، و « أهمية » مفعوله
۴۲- « تعيين »:

- (۱) اسم - جمع سالم للمذكر / فاعل لفعل « يُمكن »
(۲) مفرد مذكر - مصدر (على وزن تفعيل) - نكرة
(۳) اسم - مفرد مذكر / مضاف للمضاف إليه « زمن »
(۴) مصدر (فعلة : « عين » على وزن فعّل و له حرف زائد)

■ ■ عَيْنَ المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۴۳-۵۰)

۴۳- عَيْنَ الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) عَلَيْهِ أَنْ لَا يَتَدَخَّلَ فِي مَوْضُوعٍ يُعْرِضُ نَفْسَهُ لِلتَّهْمِ.
(۲) سَأَلَ النَّبِيَّ (ص): أَيُّ الْمَالِ خَيْرٌ؟ قَالَ: زَرْعٌ زَرَعَهُ صَاحِبُهُ.
(۳) اتَّصَلَ السَّيِّدُ مُسْلِمِي بِصَدِيقِهِ مُصْلِحِ السِّيَّارَاتِ لِكَيْ يُصْلِحَ سَيَّارَتَهُمْ.
(۴) سَارَ مَعَ جُيُوشِهِ نَحْوَ الشَّرْقِ فَأَطَاعَهُ كَثِيرٌ مِنَ الْأُمَمِ وَ اسْتَقْبَلُوهُ لِعَدَالَتِهِ.

٤٤- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ الْمَفْهُوم:

- ✓ (١) الْأَغْنَى: مَنْ يُغْنِي الْآخَرِينَ أَكْثَرَ.
 (٢) غَنَى: قَرَأَ شَعْرًا بِصَوْتٍ فَرِحَ أَوْ حَزِنَ.
 (٣) أَغْنَى (شَخْصًا): جَعَلَهُ غَنِيًّا لَا حَاجَةَ لَهُ.
 (٤) الْغَنَى: ذُو سَعَةٍ مِنَ الْمَالِ وَلَا يُسَاعِدُ الْآخَرِينَ.

٤٥- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ الْمَفْرَدَات:

- (١) يَزْرَعُ الْفَلَّاحُ مَزْرَعَتَهُ أَكْثَرَ مِنْ مَرَّةٍ وَاحِدَةٍ. (مُتْرَادِف) ← مَزَارِعٌ، تَارَةٌ
 ✓ (٢) كَانَ مِنَ الشَّعَائِرِ الْخُرَافِيَّةِ تَقْدِيمُ الْقُرْبَانِ لِلَّهِ. (جَمْع) ← أَقْرَبَاءٌ، آلِهَةٌ
 (٣) لَنْ نَتَعَارَفَ إِلَّا أَنْ نَكُونَ شُعُوبًا وَ قَبَائِلَ. (مَفْرَد) ← شَعْبٌ، قَبِيلَةٌ
 (٤) نَحْنُ نَكْرَهُ أَنْ نَسَافِرَ بِسَيَّارَةٍ مَعْطَلَةٍ. (مُتَضَاد) ← نَحْبُ، مَصْلَحَةٌ
 ٤٦- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (١) إِنْ التَّفَكَّرَ خَيْرٌ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ حَتَّى الْعِبَادَةِ!
 (٢) إِنْ الْجَمَاعَةُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ فَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ!
 ✓ (٣) إِنْ الطِّفْلُ الصَّغِيرُ يَرَى كُلَّ خَيْرٍ فِي أُمِّهِ وَ يَلْجَأُ إِلَيْهَا!
 (٤) قَدْ تَكُونُ جُمْلَةٌ قَصِيرَةٌ خَيْرًا مِنْ جُمْلَةٍ طَوِيلَةٍ لِبَيَانِ نَظَرَتِنَا!

٤٧- عَيْنُ فَعْلًا لَيْسَ فِيهِ حَرْفُ زَائِد:

- ✓ (١) يُمْنَعُ التَّلْمِيزُ عَنِ الْكُسْلِ وَ هُوَ صَعْبٌ لَهُ!
 (٢) يُحَرِّكُ الْحَيَوَانَ ذَنْبُهُ لَطَرْدِ الْحَشَرَاتِ!
 (٣) نَجْلِسُ ضَيْوْفَنَا فِي صَدْرِ الْغُرْفَةِ لِاحْتِرَامِهِمْ!
 (٤) لِيَمْتَنِعَ الْحَارِسُ مِنَ النَّوْمِ حِينَ الْحَرَسَةِ!

٤٨- عَيْنُ «مَنْ» تَخْتَلِفُ:

- (١) مَنْ يَسْأَلُ الْمَعْلَمَ تَعَنُّتًا إِلَّا الطَّالِبُ الْمَشَاغِبُ! ✓ (٢) مَنْ عَمِلَ بِالْقُرْآنِ فَهُوَ يَفْلَحُ!
 (٣) مَنْ غَيْرَ مَعْلَمِكَ الْحَنُونَ يُعَلِّمُكَ مَا لَا تَعْلَمُ!
 (٤) سَيَعْلَمُ الْجَمِيعُ مِنَ الْفَائِزِ غَدًا!
 ٤٩- عَيْنُ الْوَصْفِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

- (١) اِغْتَنَمُوا الْفُرْصَ الْقَلِيلَةَ وَ بَدِّلُوهَا إِلَى فُرْصٍ ذَهَبِيَّةٍ!
 ✓ (٢) كُنْ فِي الشَّدَائِدِ كَجَزِيرَةٍ لَا يَكُونُ الْبَحْرُ قَادِرًا أَنْ يَبْلَعَهَا!
 (٣) آثَارُنَا التَّارِيخِيَّةُ فَخْرُنَا وَ هِيَ مِنْ أَهَمِّ الْآثَارِ الَّتِي سُجِّلَتْ فِي ذَاكِرَتِنَا!
 (٤) كَانَتْ سَيَّارَتُنَا مَعْطَلَةً فَجَعَلْتُهَا فِي مَوْقِفٍ تَصْلِيحِ السَّيَّارَاتِ لِمُدَّةِ أُسْبُوعٍ وَاحِدٍ!
 ٥٠- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْحَصَرُ:

- (١) لَا تَزِيدِ التَّجَارِبَ فِي الْحَيَاةِ إِلَّا مَعْرِفَتَنَا بِالْأُمُورِ!
 ✓ (٢) لَا يُعْجِبُنِي أَحَدٌ إِلَّا الْمَهَاجِمُ الَّذِي يُسَجِّلُ الْهَدَفَ!
 (٣) لَا يَسْتَطِيعُ صَعُودَ هَذَا الْجَبَلِ الْمُرْتَفِعِ إِلَّا الْأَشْخَاصُ الْأَقْوِيَاءُ!
 (٤) لَا تَبْلَعُ سَمَكَةُ السَّهْمِ إِلَّا الْحَشْرَةُ الَّتِي تَسْقُطُ عَلَى سَطْحِ الْمَاءِ!